

Studiedag

Van digitale klant naar digitale burger

Over e-inspraak in steden en gemeenten

Mechelen, donderdag 26 maart 2009

VAN DIGITALE KLANT...

De overgrote meerderheid van Vlaamse steden en gemeenten is aanwezig op het net. Ze bieden informatie aan en allerlei online diensten. Sommige lokale overheden hebben al de eerste stappen gezet om met online gemeenschappen te experimenteren.

...NAAR DIGITALE BURGER

Ook al oogt het pad van online inspraak voor velen exotisch, toch blijft het in Vlaanderen nog quasi onbewandeld. Nochtans biedt het recente gemeentedecreet een uitgelezen kans. Het decreet voorziet dat elke lokale overheid initiatieven moet nemen om de burgers te betrekken bij haar beleid. Gezien 69% van de Vlamingen regelmatig internetgebruiker is, biedt dit perspectieven voor digitale inspraakvoorzieningen. Zo kwamen Memori (KHMechelen) en Docarch (KULeuven) tot een onderzoek naar innovatieve digitale manieren om inspraak te bevorderen.

Wanneer? donderdag 26 maart 2009 om 9.30u

Plaats? Katholieke Hogeschool Mechelen, campus De Vest, Zandpoortvest 60, 2800 Mechelen

Voor wie? communicatieambtenaren, ICT-ambtenaren, sociaal-culturele medewerkers, opbouw- en welzijnswerkers, lokale mandatarissen, ICT-bedrijven

OVERZICHT

Op de studiedag bundelen we voor u wat er op dit vlak zoal mogelijk is en welke praktische gevolgen de verschillende keuzes hebben:

- E-democratie en e-inspraak staan in Vlaanderen nog in de kinderschoenen. Lokale overheden hebben hierin een rol te spelen. Maar hoe kunnen ze dit aanpakken?
- Inspraak en beleid lijken elkaar wel eens voor de voeten te lopen. Kunst is om het mooi in balans te brengen, maar hoe begin je eraan?
- Inspraak maakt gebruik van een kleurrijk methodiekenpalet. Biedt online inspraak hierbij een meerwaarde?
- Wat zijn de randvoorwaarden om dit alles op een doordachte wijze te realiseren?
- Is dat haalbaar met een beperkt budget?
- Hoe pakt u dit aan als communicatie- of ict-verantwoordelijke?

De afgelopen twee jaar verrichtten onderzoekscentra Memori (KHMechelen) en Docarch (KULeuven) onderzoek op dit terrein. Dat gebeurde met financiële steun van IWT-Vlaanderen en een groep instellingen en bedrijven. Beide onderzoeksgroepen inventariseerden online inspraakinitiatieven in binnen- en buitenland, zetten zelf enkele experimenten op en trokken er lessen uit voor lokale actoren.

Op deze studiedag werpen we samen met u een ruime blik in de wereld van e-democratie. In de voormiddag geven de onderzoekers een helikopterkijk op de praktijk. Vervolgens nodigen we u uit om tijdens een stellingenoorlog mee aan het debat deel te nemen. 's Namiddags kiest u uit een aantal verdiepende cases.

DEELNAME

Deelname kost 90 euro (inclusief lunch). Na inschrijving ontvangt u een bevestiging per mail en een factuur. Leden van Kortom, VVSG en V-ICT-OR betalen 70 euro. In de prijs is de handleiding 'Van digitale klant naar digitale burger' inbegrepen (winkelwaarde 30 euro). Dit boek krijgt u deze zomer nagestuurd.

INSCHRIJVEN

Inschrijven doet u voor 20 maart 2009. U kunt online inschrijven via <http://www.memori.be/inschrijvingStudiedag> of het inschrijvingsformulier ingevuld faxen aan Memori (015 369 309).

Na inschrijving ontvangt u een bevestiging per mail en een factuur. U kunt kosteloos annuleren tot en met 20 maart 2009. Bij een annulatie na deze datum bent u het volledige bedrag verschuldigd.

U kunt altijd iemand in uw plaats laten deelnemen.

PROGRAMMA

09.00 - 09.30	Onthaal	
09.30 - 09.45	Verwelkoming	Johan Cloet algemeen directeur KHMechelen
09.45 - 10.15	Burger van Burgergem of Paard van Troje: zin en onzin van lokale e-democratie Inspraak en beleid vormen wel vaker een moeilijk huwelijk. Toch verdiept inspraak het debat en zorgt het voor een groter draagvlak. De sprekers geven tekst en uitleg over de context, de meerwaarde en de valkuilen van [e-]democratie.	Eric Goubin onderzoekshoofd Memori KHMechelen Marc Rubben onderzoeker Memori KHMechelen
10.15 - 10.45	Abraham en de digitale mosterdpot: een verkenning langs binnen- en buitenlandse voorbeelden van e-democratie De spreker loodst u met geoefend oog langs inspirerende voorbeelden in binnen- en buitenland. U ontdekt op deze uiteenzetting waar we de mosterd vandaan haalden.	Steven Depuydt ICT-uitgever Wolters Plantyn, voormalig onderzoeker Memori KHMechelen
10.45 - 11.15	Pauze	
11.15 - 11.45	E-inspraak getest: de experimenten in Bonheiden, Antwerpen en Kortrijk We behandelen in vogelvlucht drie heel concrete experimenten en staan stil bij de opvallendste resultaten.	Peter Eyckerman onderzoeker Docarch KULeuven Wouter Van den Bosch, onderzoeker Memori KHMechelen
11.45 - 12.30	Stellingenoorlog Na al dat geëxperimenteer is het tijd om even terug met de voeten op de grond te staan. Panelleden met inspraakervaring in het leven zoals het is, nemen aan de hand van een aantal boude uitspraken stelling. En zoals het hoort, krijgt u het laatste woord.	Moderator: Joost Ramaut coördinator Kortom
12.30 - 13.30	Lunch - broodjesbuffet	
13.30 - 14.20	Workshopsessie A	
14.20 - 15.10	Workshopsessie B	
15.10 - 15.40	Pauze	
15.40 - 16.30	Workshopsessie C	
16.30 - 17.30	Receptie	

WORKSHOP 1 : KORTRIJKIDEE: GEBIEDSWERKING GAAT MOBIEL DIGITAAL

Bart Noels, projectmedewerker Leiedal

Berthiel van Betsbrugge gebiedswerker Kortrijk

Wat spookt een gebiedswerker de godganse dag uit? In Kortrijk ging de gebiedswerker op stap en berichtte mobiel online over zijn activiteiten. Tegelijk activeerde hij de buurtbewoners om van hun buurt een betere plek te maken. Kortrijkidee toont mooi aan dat ook wie het online gebeuren niet in de vingers heeft, zich snel kan ontpoppen tot een digifenomeen.

WORKSHOP 2 : MELDPUNT VERSIE 2.0: E-LESSEN UIT BONHEIDEN

Luc Van Der Plas, communicatieambtenaar Bonheiden

Wouter Van den Bosch, onderzoeker Memori-KH Mechelen

Een gemeentelijk meldpunt is niets nieuw onder de zon. Maar in Bonheiden ging men een stapje verder. Naast meer transparantie voor de burger was het de bedoeling om de betrokkenheid van de burgers aan te wakkeren. Het zette de gemeentelijke werking even op zijn kop maar uiteindelijk groeide het meldpunt uit tot een sterk communicatiekanaal over wat de gemeente zoal doet voor de burger. Het meldpunt van Bonheiden is een visueel aantrekkelijke toepassing, die nu ook andere gemeenten weet te bekoren.

WORKSHOP 3 : BEWONERS MAKEN HET KNUS ROND DE PEPPERBUS: E-INSPRAAK IN BORGERHOUT

Peter Eyckerman, onderzoeker Docarch-KU Leuven

Xavier Vandeputte, inspraakdeskundige Antwerpen

Het Stedelijk Wijkoverleg heeft in Antwerpen zijn sporen verdiend. Voor de herinrichting van het openbaar domein stippelden we een online inspraaktraject uit. Doel was inzicht te verwerven in hoe je offline en online inspraakmethodieken in een uitgekende regie op elkaar afstemt. En we wisten voorwaar de moeilijk bereikbare doelgroep van actieve twintigers en dertigers te strikken.

WORKSHOP 4 : E-INSPRAAK, NIEUWE MEDIA & SOCIALE INCLUSIE

Nieuwe media veranderen de samenleving ingrijpend. De overbrugging van de digitale kloof blijft een oud zeer. Bij inspraakinitiatieven zijn het net dezelfde doelgroepen die moeilijk te bereiken zijn. Verbreedt e-inspraak nog verder de kloof? Staat deze evolutie het gelijkheidsideaal niet in de weg? Steekt de inspraakparadox niet de kop op?

WORKSHOP 5 : 10 OM TE ZIEN: 10 GOEDE PRAKTIJKVOORBEELDEN

Bruno Koninckx, onderzoeker Memori-KHMechelen

Robby Vanelderden, onderzoeker Memori-KHMechelen

'10 om te zien' is een begeleide surfsessie die doorgaat in een computerlokaal. Uw Memori-gastheren nemen u mee in een surftocht langs 10 markante digitale inspraaktoepassingen. U surft zelf mee, probeert één en ander uit, en krijgt duiding bij net datgene wat de voorbeelden zo goed maakt.

Een actieve inspirerende workshop die de deelnemer zeker op ideeën brengt.

WORKSHOP 6 : INSPRAAK VAN ONDERUIT: NIEUWE MEDIA EN SOCIALE ACTIE

Jelle Van den Bergh, Wieni

We leven in een netwerksamenleving. De overheid heeft er te weinig oog voor dat mobiele media en het net een uitgelezen manier zijn om mensen te mobiliseren. Heel wat actiegroepen en belangenorganisaties gebruiken nu al het net om sociale actie te voeren van onderuit.

Jelle Van den Bergh neemt u mee op stap in een verhaal over flashmobs, actieblogs, ruzie tussen vroede burgervaders, een overijverige politieagente en de tenen van een minister van defensie.

WORKSHOP 7 : OCTOPUSPLAN: SAMENSpraak IN VERKEERSVEILIGHEID

David Buyle, projectmedewerker Voetgangersbeweging vzw

Het opzet van het Octopusplan is de verkeersveiligheid rond en op weg naar school te verbeteren. De school, de ouders, de kinderen en de gemeente werken daarbij samen. Via een interactieve kaartapplicatie brengen de partners knelpunten en het woon-schoolverkeer van elk kind in kaart. Het resultaat is sterk visuele informatie waaruit concrete maatregelen kunnen getrokken worden. Nederland toonde reeds interesse voor dit initiatief. Een nieuw exportproduct na de BOB-campagne. Mooi zo.

Handleiding 'Van digitale klant naar digitale burger' Eric Goubin en Marc Rubben

Binnenkort verschijnt bij uitgeverij Vanden Broele de handleiding 'Van digitale klant naar digitale burger'. Het werk is een praktische handleiding en een naslagwerk over de mogelijkheden van e-inspraak binnen het e-governmentbeleid van lokale overheden.

Het is een handige leidraad en inspiratiebron voor wie een e-inspraakproject op poten wil zetten. Zowel beleidsmakers, overheidsmedewerkers, welzijnswerkers en communicatiespecialisten vinden er zinnige praktische achtergrondinformatie en bruikbare tips om aan de slag te gaan.

De handleiding verkent voorbeelden uit binnen- en buitenland en verhaalt de lessen die we trokken uit de drie experimenten.

Alle deelnemers aan de studiedag krijgen de handleiding per post opgestuurd.

WEGWIJZER

Campus De Vest ligt aan de ring van Mechelen. De Vest is de nieuwbouw van de hogeschool naast de spoorweg van Antwerpen-Mechelen, op amper 10 minuten wandelen van het station Mechelen Centraal.

Per trein, Mechelen Centraal

- Uitgang Centrum kiezen (kant van perron 1);
- Buiten gekomen, naar rechts stappen voorbij de bussen;
- Altijd rechtdoor (u stapt voorbij een reisbureau en kantoren);
- Helemaal op het einde rechts de voetgangersbrug over de Leuvensesteenweg nemen;
- Aan de andere kant van de steenweg, 50 meter verder stappen en dan naar rechts gaan;
- Hier bent u op de Zandpoortvest.

E19 Brussel – Anwerpen, afrit Mechelen-Zuid

- Aan het rondpunt aan Technopolis, rechtdoor en de brug over;
- Aan de verkeerslichten rechtdoor en nog een brug over;
- Aan het rondpunt van het NMBS-station, de grote baan volgen en de Hendrik Consciencestraat inrijden;
- Aan de verkeerslichten rechts en aan het volgende verkeerslicht rechtdoor.

NOG VRAGEN

Voor meer informatie kunt u terecht bij:

Marc Rubben

tel: 015 369 300

e-mail: marc.rubben@khm.be

Memori - KHMechelen

Onze-Lieve-Vrouwestraat 94

2800 Mechelen

tel. 015 369 300

fax. 015 369 309

ONDERSTEUNDEN HET ONDERZOEKSPROJECT

IWT: instituut voor aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen.

Met de bijkomende steun van volgende bedrijven en instellingen:

Alcatel, Stad Antwerpen, VVSG, Arco Information, Cipal, DigiPoint, Ethicom, Gemeente Bonheiden, Stad Ieper, Kortom, LCP, Intercommunale Leiedal, Stad Leuven, Stad Mechelen, Microsoft België, MediaCiti, Provincie Vlaams-Brabant, Uitgeverij Vanden Broele, V-ICT-OR.

Inschrijvingsformulier: Studiedag – Van digitale klant naar digitale burger

Fax deze inschrijving voor 20 maart 2009 naar 015 369 309

Per persoon één inschrijvingsformulier gebruiken. U mag het inschrijvingsformulier kopiëren.

U kunt ook inschrijven via www.memori.be/inschrijvingStudiedag.

Ik schrijf me in voor de studiedag op 26 maart op campus De Vest – Katholieke Hogeschool Mechelen.

Voornaam: _____
Naam: _____
Instelling/bedrijf: _____
Straat: _____
nr: _____
Postnr: _____
Gemeente/stad: _____
E-mail: _____
Tel.nr: _____
BTW-nr: _____

Ik neem deel aan volgende workshops (kruis per sessie één van de vier mogelijkheden aan):

Sessie A	Sessie B	Sessie C
(van 13.30u tot 14.20u)	(van 14.20u tot 15.10 u)	(van 15.40u tot 16.30u)
☐ Kortrijkidee	☐ Kortrijkidee	☐ Meldpunt 2.0 Bonheiden
☐ Meldpunt 2.0 Bonheiden	☐ Peperbus Borgerhout	☐ Peperbus Borgerhout
☐ 10 om te zien	☐ 10 om te zien	☐ Nieuwe media & sociale inclusie
☐ Octopusplan	☐ Inspraak van onderuit	☐ Inspraak van onderuit

De kostprijs voor deelname bedraagt 90 euro (70 euro voor leden VVSG, Kortom-V-ICT-OR). Na inschrijving ontvangt u een bevestiging per mail en een factuur . Als het facturatieadres verschilt van het bovenstaande, vul het hier dan in:

_____
_____
_____

Specifieke vereisten bij facturatie:

Wachten op bestelbon   Handtekening vereist   Aantal exemplaren: _____
 Andere: _____

Datum: /   /2009

Handtekening: _____